

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №9

София, 31 юли 1997 г.

(обн., ДВ, бр. 65 от 12 август 1997 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Пенчо Пенев

Милчо Костов

Тодор Тодоров

Цанко Хаджистойчев

Александър Арабаджиев

Станислав Димитров

Георги Марков

Димитър Гочев

при участието на секретар-протоколита Росица Топалова разгледа на 31 юли 1997 г. конституционно дело № 2 от 1997 г., докладвано от съдията Милчо Костов.

Делото е образувано на 13 февруари 1997 г. по искане на 59 народни представители от 37-ото Народно събрание.

I

С искането се оспорва конституционността на чл.19 (доколкото се отнася до "взаимозастрахователните кооперации") и чл.59, ал.1 и 2 от Закона за данък върху печалбата (ЗДП) (ДВ, бр.59/1996 г.).

С определение от 18 февруари 1997 г. Конституционният съд прие искането за допустимо по своето предметно съдържание и от гледна точка на субектната легитимация на предявителите му.

Като заинтересувани страни по това дело Конституционният съд прецени, че трябва да бъдат конституирани Народното събрание, Министерският съвет, министърът на финансите, Централният кооперативен съюз, Асоциацията на българските застрахователи и Съюзът на частните застрахователи, на които се предостави 14-дневен срок за представяне на писмено становище по делото.

С определение от 17 април 1997 г. Конституционният съд конституира като заинтересувана страна и Централния съюз на трудово-производителните кооперации, на който също предостави възможност да изрази становище по делото в 14-дневен срок.

До 30 юни 1997 г. нито един от конституираните като страни по делото държавни органи - Народно събрание, Министерски съвет и министър на финансите, не представи становище. От всички други страни - кооперативните съюзи, постъпиха подробно обосновани становища, които бяха обсъдени при решаване на делото.

Едва на 2 юли 1997 г. министърът на финансите (конституирането му като страна по делото е на 18 февруари 1997 г., за което е бил незабавно уведомен) изпрати на Конституционния съд своето писмено становище. Становището на министъра на финансите също е взето предвид при обсъждане и решаване над делото.

II

Оспорването на чл. 19 ЗДП се основава на твърдението, че визираните в този текст на закона "взаимозастрахователни кооперации" са непознати в легислативната уредба на Република България като правно понятие.

Това не е точно. Организационната форма "взаимозастрахователна кооперация" е подробно уредена в чл. 11 - 17 от Закона за застраховането (ЗЗ). Двата закона - ЗЗ и ЗДП - са обсъждани и гласувани почти едновременно от Народното събрание (през 1996 г.); и двата закона са обнародвани в непосредствена поредност (12 юли - ЗДП и 11 октомври - ЗЗ). Народните представители (предявители на искането) са работили на първо и второ четене, гласували са (за или против) и двата закона. Законът за застраховането е внесен в Народното събрание значително по-рано (както личи от протоколите на Народното събрание), преди ЗДП. Искането, с което е сезиран Конституционният съд, не е датирано (в Конституционния съд искането е заведено на 13 февруари 1997 г.). Твърде трудно е да се разбере смисълът на оспорването за неконституционност на текст от ЗДП - поради липса на законодателно понятие в българското законодателство по това време.

Становищата на всички кооперативни органи (представени в Конституционния съд) са за отхвърляне на това искане. Това е и становището на министъра на финансите.

Предявеното искане за обявяване на противоконституционност на чл. 59 ЗДПч също е подробно обсъдено в представените становища на кооперативните органи. Общо е становището (с изключение на Съюза на частните застрахователи), че и тази норма на ЗДПч в своята цялост не е противоконституционна и искането трябва да бъде отхвърлено (на ЦКС, ЦС на ТПК и др.).

Министърът на финансите счита, че това е проблем на политическа целесъобразност ("моля Конституционния съд да реши дали да уважи или не желанието на законодателя да представи (сигурно "предостави") данъчни облекчения на определена група данъкоплатци"). Подобно решение Конституционният съд не може да постанови, защото няма такава компетентност.

Що се касае до претендираната от народните представители противоконституционност на чл. 59, ал. 1 и 2 ЗДП, това искане не е обосновано. В раздел VI законът предвижда данъчна привилегия и за взаимозастрахователните кооперации, и на образуваните от тях предприятия до влизане в сила на закона (ЗДП); данъчната привилегия - преотстъпване на данък, е дадена при условията, определени в закона, в самия чл. 59. Това е изключително право на Народното събрание съгласно чл. 60, ал. 2 от Конституцията. За всички други взаимозастрахователни кооперации това данъчно облекчение не важи. В изпълнение на своите правомощия Народното събрание се е ръководило от принципа на законова защита на обществения интерес в рамките на конституционните си правомощия при предоставянето на данъчното облекчение по чл.59 ЗДП (от становището на министъра на финансите, представено по това дело).

Освен това в основното съдържание на предявеното искане оспорването на конституционносъобразността на чл. 59, ал. 1 и 2 ЗДПч почти изцяло и навсякъде се свързва с основанието да се атакува чл. 19 от с.з., т.е. с твърдението, че българското законодателство не познава такава институция ("взаимозастрахователна кооперация"). По изложените по-горе съображения чл. 19 ЗДП не противоречи на Конституцията. Доколкото разпоредбата на чл. 59, ал. 1 и 2 ЗДП се свързва с чл. 19 с.з., това е още едно основание искането за обявяване на противоконституционност на чл.59 ЗДП да бъде отхвърлено.

Оспорването на конституционносъобразността на чл. 19 и чл. 59, ал. 1 и 2 ЗДП на основание на това, че противоречат на Закона за защита на конкуренцията, не е необходимо да бъде обсъждано. Касае се за елементарна грешка на народните представители, предявили това искане. По изложените съображения Конституционният съд

РЕШИ:

Отхвърля искането на народните представители от 37-ото Народно събрание за обявяване за противоконституционни разпоредбите на чл. 19 (в частта му относно т.нар. „взаимозастрахователни кооперации“) и чл. 59, ал. 1 и 2 от Закона за данък върху печалбата.

Председател: Асен Манов